

Poradnik dla nauczycieli, chcących przeprowadzić zajęcia z dziećmi i młodzieżą wg scenariuszy udostępnionych na www.obozprzyprzemyslowej.pl

Drodzy Nauczyciele,

temat martyrologii dzieci nie jest łatwy. Wiąże się z wywoływaniem negatywnych emocji, z którymi nie każdy potrafi sobie poradzić. Ale o martyrologii dzieci trzeba mówić. Należy zrobić wszystko, aby los dzieci – ofiar byłego niemieckiego obozu dla dzieci i młodzieży przy ul. Przemysłowej w Łodzi obchodził każdego. Należy upamiętniać.

Upamiętnianie poprzez edukację jest skuteczne, jeśli niesie za sobą wyzwalanie empatii, szacunku do drugiego człowieka. Gwarantuje to uczenie się przez emocje – te ostatnie są przecież znakomitym utrwalcaczem pamięci. I wreszcie aktywność, działanie, zaangażowanie ucznia to sposób na wnikliwe zgłębienie tematu, kształcenie wielu kompetencji.

Proponujemy wykorzystanie scenariuszy zajęć, których autorami są osoby w różny sposób związane z tematem obozu dla dzieci przy ul. Przemysłowej. Wszystkich łączy jedno – ogromna potrzeba upamiętniania, dbałości o przekaz wiedzy o obozie oraz budzenie wrażliwości na krzywdę dzieci. Janusz Korczak powiedział: „**Nie wolno zostawiać świata takim, jakim jest**”. Aby tak było, to na nas, dorosłych, spoczywa obowiązek wspólnego z dziećmi i młodzieżą upamiętniania, co może zaowocować tym, że poczujemy moc zmieniania świata.

Zapraszamy do zapoznania się z uwagami do scenariuszy autorstwa nauczycieli, którzy zrealizowali zajęcia zgodnie z nimi i podzielili się refleksją, wskazali propozycje modyfikacji, przekazali wskazówki tym, którzy zechcą podjąć podobne wyzwanie.

Lp.	autor scenariusza	tytuł scenariusza	uwagi nauczyciela po realizacji zajęć
1.	Anna Bańkowska	„Poznajmy się! Jestem Chudy.” Scenariusz zajęć edukacyjnych dla klas I-III szkoły podstawowej na temat obozu dla dzieci przy ul. Przemysłowej w Łodzi.	<ol style="list-style-type: none">1. Temat trudny dla małych dzieci.2. Duża wartość wycieczki do izby pamięci w SP 81 w Łodzi. Przewodnikami są uczniowie, którzy bez trudu skupili uwagę dzieci na opowieści o obozie.3. Nauczyciel sugeruje selekcję fotografii, twierdzi, że niektóre są zbyt drastyczne.

			4. Konieczna rozmowa z dziećmi po zakończonych zajęciach o ich emocjach i przeżyciach.
2.	Bożena Będzińska-Wosik	Scenariusz warsztatów dla ludzi w wieku od 10 do 100 lat pt. „Nie ma dzieci, są ludzie” – ludzie ludziom...	<ol style="list-style-type: none"> 1. Warto wydłużyć czas warsztatów z 3 do 4 godzin – w cz. 1 prezentacji wiedzy o obozie warto poświęcić więcej czasu. 2. W przypadku starszych uczestników warsztatu (uczniowie szkół ponadpodstawowych) może zrezygnować z zadania wykonania „miniaturowych przedmiotów”? 3. Cele osiąga się w atmosferze pracy i refleksji. Warto.
3.	Aleksandra Filipowicz	Scenariusz zajęć dotyczących dziejów hitlerowskiego obozu dla dzieci i młodzieży przy ulicy Przemysłowej w Łodzi „EEE... tam, takiego obozu nie było...”	<ol style="list-style-type: none"> 1. Scenariusz zakłada realizację wielu zadań – można z niektórych zrezygnować. 2. Uczniowie niechętnie podjęli zadanie ułożenia kołysanki, choć znaleźli się pojedyncze osoby zadowolone z treści zadania. 3. Warto zachęcać uczniów do mówienia o swoich emocjach w trakcie realizowania zadań. 4. Należy tworzyć uczniom przestrzeń do podejmowania decyzji na temat sposobu realizacji poszczególnych zadań – elastyczność w tym względzie wzmacnia odpowiedzialność za uczenie się i pogłębia ciekawość poznawczą. 5. W zależności od wieku uczniów należy modyfikować zadania tak, aby nie wydały się uczestnikom lekcji zbyt infantylne.
4.	Katarzyna Tośta	„Murale Pamięci”	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zajęcia ze scenariuszem poprzedzone muszą być starannym przygotowaniem uczniów do tematu – powinni zdobyć samodzielnie informacje na temat łódzkiego getta oraz Obozu dla Dzieci Polskich na ul. Przemysłowej. Należy przeanalizować i omówić temat, ponieważ uczniowie na tym etapie edukacji mają niewielką wiedzę. 2. Warto na lekcji poprzedzającej zajęcia zainstalować z dziećmi aplikację i omówić jej funkcjonalność. Niektóre

			<p>mają zakaz instalowania aplikacji w telefonach, więc konieczna jest zgoda rodziców. Z uwagi na tematykę zajęć należy wcześniej ustalić to z rodzicami uczniów.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Uczniowie chętnie i z dużym zaangażowaniem korzystają z aplikacji i poszukują murali. Nie ma potrzeby, aby informacje odczytywał nauczyciel, lepiej, aby to robili sami uczniowie. 4. Dobrze byłoby umieścić w scenariuszu i na mapce miejsce znienawidzonej gruszy. Dla dzieci takie realne elementy są niezwykle ważne i uwiarygadniające. 5. Pożądane odwiedzić izby pamięci w SP 81 w Łodzi - jest to element obowiązkowy zajęć. Uczniowie mają możliwość przyjrzenia się zdjęciom dzieci, co sprawia, że przestają być to dla nich „abstrakcyjne”. Makieta i opis obozu wzbudziły duże zainteresowanie. Uczniowie zrozumieli, na czym polegało „funkcjonowanie” obozu. 6. Umieszczone w scenariuszu pytanie: <i>„Czym różni się oglądany Pomnik Martyrologii Dzieci od Murali Pamięci?”</i> jest bardzo trudne do zinterpretowania, mimo informacji o pomnikach i street artie przekazanych przed zajęciami. Nie są w stanie odpowiedzieć na nie zgodnie z założeniem scenariusza.
5.	dr hab. Kaja Kaźmierska, Urszula Sochacka	„Sprzymierzeńcy Pamięci” – scenariusz dla studentów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Warto poprzedzić realizację scenariusza lekcją na temat historii obozu. 2. Uczestnicy wprowadzeni zostali w temat, czytając głośno fragmenty książek: „Dzieci, których nie ma”, „Małe Auschwitz”. 3. Uczestnicy chętniej pracują w parach zamiast pojedynczo. 4. Scenariusz z łatwością można modyfikować, dostosowując do poziomu dzieci.

6.	Aleksandra Filipowicz	„Kiedyś był tu obóz” – gra terenowa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Grę terenową należy poprzedzić wizytą uczestników w izbie pamięci poświęconej byłemu niemieckiemu obozowi dla dzieci i młodzieży przy ul. Przemysłowej w Łodzi. 2. „Dotknięcie historii” – to ogromna wartość formy zajęć (gra terenowa). 3. Uczestnicy wskazali wiele możliwości modyfikacji w zakresie użytych materiałów. 4. Uczniowie mieli problemy (głównie emocjonalne) z nagrywaniem własnego głosu.
----	-----------------------	-------------------------------------	--

Uwagi do scenariuszy to wynik doświadczeń różnych nauczycieli oraz różnych grup dzieci. Każdy, kto zdecyduje się wykorzystać proponowane scenariusze zajęć ma możliwość modyfikowania ich zarówno pod względem treści, jak i metod i form pracy. Gorąco zachęcam do rozmów z dziećmi i młodzieżą o ich rówieśnikach, którzy byli tacy sami jak oni sami, tylko przyszło im żyć w strasznych czasach. Upamiętnianie losu „Chudych” jest obowiązkiem każdego, kto rozumie i promuje wartości uniwersalne, ponadczasowe, takie jak miłość, szacunek, tolerancja, życzliwość wobec drugiego człowieka.

Bożena Będzińska-Wosik

Dyrektor Szkoły Podstawowej nr 81 im. Bohaterskich Dzieci Łodzi w Łodzi